

2006. évi XXVI. törvény

a földgáz biztonsági készletezéséről

Az Országgyűlés a földgázellátás biztonságának fokozása érdekében a földgáz biztonsági készletezés átlátható és versenysemleges szabályozásának kialakításával a következő törvényt alkotja:

A törvény hatálya

1. § (1) E törvény hatálya kiterjed:

- a) a Magyar Szénhidrogén Készletező Szövetségre (a továbbiakban: Szövetség),
- b) a Magyar Energia Hivatalra (a továbbiakban: Hivatal),
- c) a Hivatal által kiadott engedéllyel rendelkező tárolókra, rendszerirányítóra, közüzemi nagykereskedőre, közüzemi szolgáltatókra, a földgázkereskedőkre, valamint a földgáztermelőkre,
- d) a nyilvántartásba vett feljogosított fogyasztókra a földgáz-behozatali tevékenységük körében, valamint
- e) a földgáz biztonsági készletezésben és az azzal összefüggő tevékenységekben közreműködő szervezetek eljárására.

Értelmező rendelkezések

2. § E törvény alkalmazásában

- a) *föld alatti gáztároló*: a földgázellátásról szóló 2003. évi XLII. törvény (a továbbiakban: GET) 3. §-ának 15. pontjában meghatározott gáztároló,
- b) *háztartási fogyasztó*: a GET 3. §-ának 28. pontjában meghatározott fogyasztó,
- c) *kommunális fogyasztó*: a GET 3. §-ának 31. pontjában meghatározott célra földgázt felhasználó fogyasztó,
- d) *nyilvántartásba vett feljogosított fogyasztó*: a GET 3. §-ának 7. pontjában meghatározottak közül az a fogyasztó, aki, illetve amely földgázigényét kereskedelmi szerződés keretében elégíti ki, és a GET előírásainak megfelelően nyilvántartásba vették,
- e) *földgáztároló névleges kapacitása*: a tároló névleges kapacitását a következő jellemzők határozzák meg:
 - mobil földgázkészlet a feltöltött tárolóból kivethető földgázmennyiség (Mm³/ciklus),
 - besajtoló kapacitás [besajtolási ciklusban egységnyi idő alatt betárolható maximális földgázmennyiség (em³/óra)],
 - kitárolási kapacitás [a kitárolási ciklusban egységnyi idő alatt kivethető maximális földgázmennyiség (em³/óra)],
- f) *földgáz biztonsági készletezés*: föld alatti gáztárolóban végzett nem kereskedelmi célú földgáztárolás,
- g) *Üzemi és Kereskedelmi Szabályzat (a továbbiakban: ÜKSZ)*: a GET 3. §-ának 42. pontjában meghatározott szabályzat,
- h) *hozzáférési jogosult*: a GET 30. § (1) és (2) bekezdéseiben felsorolt, szállító-, elosztó- és tárolórendszerek használatára jogosultak,
- i) *lekötött kapacitás*: szállító-, tároló-, elosztórendszerek névleges kapacitásának az a része, amelyhez adott időszakra, az arra jogosultak hozzáférési jogot szereztek,
- j) *szabad kapacitás*: a szállítói, a tárolói és az elosztói engedélyes által üzemeltetett szállító-, tároló-, illetve elosztórendszerek rendelkezésre álló névleges kapacitásának szerződéssel le nem kötött, a hozzáférésre jogosultak részére rendelkezésre álló további része,
- k) *rendszerirányító*: a GET 16. §-ában meghatározott feladatkörrel, a Hivatal által kiadott engedéllyel rendelkező földgázipari vállalkozás,
- l) *földgáztermelő*: az a jogi személy, aki a Magyar Köztársaság területén földgáz bányászati tevékenységet végez,
- m) *földgáz közüzemi nagykereskedő*: a GET 3. § 33. pontjában meghatározott tevékenységet végző, a Hivatal által kiadott engedéllyel rendelkező földgázipari vállalkozás,
- n) *földgáz közüzemi szolgáltató*: a GET 3. § 34. pontjában meghatározott tevékenységet végző, a Hivatal által kiadott engedéllyel rendelkező földgázipari vállalkozás,
- o) *földgázkereskedő*: a GET 3. § 22. pontjában meghatározott tevékenységet végző, a Hivatal által kiadott

engedéllyel rendelkező földgázipari vállalkozás,

p) *földgáztároló engedélyes*: a GET 3. § 24. pontjában meghatározott tevékenységet végző, a Hivatal által kiadott engedéllyel rendelkező földgázipari vállalkozás.

A földgáz biztonsági készletezés

3. § (1) A Szövetség köteles az e törvényben meghatározott módon és mértékben földgáz biztonsági készletet létrehozni és fenntartani.

(2) A földgáz biztonsági készletet működésre engedélyezett, műszakilag ellenőrzött, a biztonságtechnikai és környezetvédelmi jogszabályok előírásainak megfelelő, olyan - a Magyar Köztársaság területén lévő - föld alatti tárolótérben kell tárolni, amely alkalmas arra, hogy a készletezett földgáz mennyiségét megőrizze és a felszíni gázelőkészítést követően a szállítóvezetékre való betáplálásra alkalmas minőségben biztosítsa.

(3) Az e törvény hatálya alá tartozó tevékenységeket az élet, az egészség, a környezet és a természet védelmének, a fogyasztóvédelemnek, a műszaki-biztonsági, a kémiai biztonsági, munka-egészségügyi és a minőségbiztosítási előírásokban meghatározott követelményeknek megfelelően kell végezni.

(4) Az e törvény által előírt földgáz biztonsági készlet elsősorban a háztartási és a kommunális fogyasztók biztonságos földgázellátását szolgálja, valamint azon fogyasztók ellátását, akik (amelyek) gázfogyasztásukat más energiaforrásból nem tudják pótolni.

4. § (1)

(2) A készletezési kötelezettség csak a Szövetség tulajdonában, résztulajdonában vagy bérleményében lévő föld alatti tárolóban tárolt földgázzal teljesíthető.

(3) A földgáz biztonsági készlet a Szövetség tulajdonát képezi. A Szövetség jogosult a földgáz biztonsági készletezés céljára - a GET által meghatározott engedély nélkül is - földgázt beszerezni (vásárolni) és az e törvény 5. §-ának (1) bekezdése szerinti felhasználás esetén földgázt értékesíteni.

A biztonsági készlet felhasználása

5. § (1) Az energiapolitikáért felelős miniszter (a továbbiakban: miniszter) a földgáz biztonsági készlet felhasználását a rendszerirányító kérelmére, illetve a Hivatal kezdeményezésére rendeletével engedélyezi, ha a földgázellátás és -fogyasztás egyensúlya felbomlik vagy a felhasználási igények meghaladják a beszerzés lehetőségeit, illetve ezek közvetlen veszélye fenyeget.

(2) A miniszter a biztonsági készlet felhasználására vonatkozó rendeletében meghatározza:

- a) a felhasználás engedélyezésének okát és célját,
- b) a felhasználásra engedélyezett földgáz mennyiségét,
- c) a felhasznált készletek visszapótlásának rendjét.

(3) A felhasználásra engedélyezett földgáz árát és az áralkalmazási feltételeket a miniszter állapítja meg. Az árát és az áralkalmazási feltételeket úgy kell megállapítani, hogy az értékesítésből befolyó bevétel fedezetet nyújtson a készlet visszapótlásának várható költségeire. Az értékesítés, illetve a készlet visszapótlása nem zavarhatja a földgázpiac működését. A közüzemi nagykereskedő, illetve a közüzemi szolgáltató által vásárolt felhasználásra engedélyezett földgáz beszerzési ára olyan indokolt költség, amelyet az árszabályozásban el kell ismerni.

(4) A miniszter a biztonsági készletből történő felhasználás engedélyezése esetén haladéktalanul tájékoztatja a Kormányt és az Európai Bizottságot

- a) a felhasználás indokairól,
- b) a felhasznált készletek visszapótlása érdekében tett intézkedésekről,
- c) a készletek előre látható alakulásáról a visszapótlás végrehajtásáig.

Magyar Szénhidrogén Készletező Szövetség

6. § A Szövetség földgáz biztonsági készletezéssel kapcsolatos feladatai a következők:

a) biztosítja a földgáz biztonsági készletképzés feltételeit, a szükségessé váló beruházásban tökeresztesedéssel részt vesz;

b) gondoskodik az előírt készlet fenntartásáról és a szükséges fejlesztések elvégzéséről;

c) ellenőrzi az e törvényben meghatározott tagsági jogviszonnyal kapcsolatos kötelezettségek teljesítését;

d) gondoskodik a felhasznált földgáz biztonsági készlet e törvény szerinti visszapótlásáról;

e) vezeti a tagsági nyilvántartást;

- f) meghatározza a tagi hozzájárulás mértékét - a Közgyűlés által - az éves költségvetés keretében az Alapszabályban rögzített szabályok szerint, és jóváhagyásra a miniszter elé terjeszti;
- g) gondoskodik a tagi hozzájárulás beszedéséről;
- h) e törvény 10. §-ában foglalt rendelkezések szerint adatszolgáltatást végez.

A földgáz biztonsági készletezéssel kapcsolatos tagsági jogviszony, a tagok jogai és kötelezettségei

7. § (1) E törvény alapján kötelezően a Szövetség tagjává válik:

- a) a Hivatal által kiadott működési engedéllyel rendelkező
- aa) földgáz közüzemi nagykereskedő,
- ab) közüzemi szolgáltató,
- ac) feljogosított fogyasztóknak földgázt értékesítő földgázkereskedő;
- b) feljogosított fogyasztóknak földgázt értékesítő földgáztermelő;
- c) határkeresztező szállítóvezeték kapacitáshoz hozzáférési engedéllyel rendelkező nyilvántartásba vett feljogosított fogyasztó.

(2) A szövetségi tagság

a) az engedéllyel rendelkezők, a földgáztermelők és a határkeresztező szállítóvezeték kapacitáshoz hozzáférési engedéllyel rendelkező nyilvántartásba vett feljogosított fogyasztók vonatkozásában az e törvény hatálybalépésének időpontjában,

b) a később engedélyt szerzők az engedéllyessé válásuk időpontjában,

c) a feljogosított fogyasztóknak földgáz értékesítő földgáztermelők értékesítő tevékenységük megkezdésekor,

d) a határkeresztező szállítóvezeték kapacitáshoz új hozzáférési engedéllyel rendelkező feljogosított fogyasztók esetében az engedély megadásának időpontjában jön létre.

(3) A szövetségi tagság megszűnik, ha

a) a tag engedélyét a Hivatal visszavonja,

b) a földgáztermelő fogyasztók részére történő értékesítő tevékenységét megszünteti,

c) a határkeresztező szállítóvezeték-kapacitáshoz hozzáférési engedéllyel rendelkező nyilvántartásba vett feljogosított fogyasztó e fogyasztói jogállását megváltoztatva közüzemi fogyasztóvá válik.

(4) A tagsági jogviszony megszűnik, ha a földgáztermelő fogyasztók részére történő értékesítő tevékenységét, illetve más tag a GET szerinti földgázipari tevékenységét, illetve a feljogosított fogyasztó behozatali tevékenységét legalább egy évig nem gyakorolja.

8. § (1) A tag a földgázipari, illetve termelői tevékenységével összefüggésben, illetve a határkeresztező szállítóvezeték kapacitáshoz hozzáférési engedéllyel rendelkező nyilvántartásba vett feljogosított fogyasztó földgáz-behozatali tevékenysége után a Szövetség részére tagi hozzájárulást fizet.

(2) Tagi hozzájárulást kell fizetni, ha

a) a közüzemi szolgáltató a közüzemi fogyasztónak földgázt értékesít,

b) a közüzemi nagykereskedő a közüzemi fogyasztónak földgázt értékesít,

c) a földgázkereskedő a feljogosított fogyasztónak földgázt értékesít,

d) a földgáztermelő közvetlenül a feljogosított fogyasztónak földgázt értékesít,

e) a feljogosított fogyasztó földgázt hoz be harmadik országból,

f) a feljogosított fogyasztó földgázt hoz be az Európai Unió tagállamából.

(3) A tagi hozzájárulás megfizetése a (2) bekezdés a) pontja esetében a közüzemi szolgáltatót, b) pontja esetében a közüzemi nagykereskedőt, c) pontja esetében a földgázkereskedőt, d) pontja esetében a földgáztermelőt, e) és f) pontja esetében a feljogosított fogyasztót terheli.

(4) A tagi hozzájárulás alapja a (2) bekezdés a)-d) pontja esetén az értékesített földgáz hőmennyisége, a (2) bekezdés e)-f) pontja esetén a vásárolt vagy importált földgáz hőmennyisége gigajoule-ban mérve.

(5) A tagi hozzájárulás fizetési kötelezettség

a) a (2) bekezdés a)-d) és f) pontja esetében az általános forgalmi adóról szóló törvény szerinti teljesítés időpontjában, az ellenérték, illetve a részkifizetések alapjául szolgáló mennyiségre,

b) a (2) bekezdés e) pontja esetében a belföldi forgalom számára történő vámkezeléskor, a belföldi forgalom számára vámkezelt mennyiségre vonatkozik.

(6) Nem kell tagi hozzájárulást fizetni a földgáz biztonsági készletezés céljára vásárolt földgáz után.

(7) A tag a tagi hozzájárulást az egyéb ráfordítások között köteles elszámolni.

9. § (1) A Szövetség tagja minden hó 15-éig köteles a Szövetségnek nyilatkozni arról, hogy a megelőző hónapban mennyi volt az e törvény hatálya alá tartozó, a tagi hozzájárulás fizetése alapjául szolgáló földgáz hőmennyisége. A Szövetség felhívására a tag köteles minden olyan adatot, dokumentációt haladéktalanul benyújtani, amely a tagi hozzájárulás teljesítésének ellenőrzéséhez szükséges.

(2) A havi nyilatkozatban közölt adatok alapján a tag kiszámítja az esedékes tagi hozzájárulás-fizetési kötelezettség összegét, és azt a következő hónap utolsó munkanapjáig köteles a Szövetség bankszámlájára átutalni.

10. § A Szövetség a tagok részére igazolást állít ki a Szövetség felé fennálló nyilatkozattételi, valamint tagi hozzájárulás-fizetési kötelezettség teljesítéséről. Erről tájékoztatja a Hivatalt, az állami adóhatóságot és a vámhatóságot.

Záró és átmeneti rendelkezések

11. § (1) Ez a törvény - a (2) és (3) bekezdésben foglaltak kivételével - a kihirdetését követő 2. hónap első napján lép hatályba.

(2) E törvény 4. § (1) bekezdése 2010. január 1. napján lép hatályba.

(3) E törvény 31. §-a a törvény kihirdetését követő 3. napon lép hatályba.

(4) A tagi hozzájárulás fizetésének kezdő időpontja 2007. január 1.

(5) A Szövetség e törvény hatálybalépése napjától haladéktalanul intézkedik a névváltozás bírósági bejelentéséről, valamint a földgáz biztonsági készletezéssel foglalkozó munkaszervezet kialakításáról.

(6) A Szövetség jogállására, szervezetére, gazdálkodására, a követeléseinek behajtására és elszámolására, a felügyeletére, az ellenőrzésre, valamint a tagok jogaira és kötelezettségeire vonatkozóan a Kt. rendelkezéseit az e törvényben foglalt kiegészítéssel kell alkalmazni.

12. § (1) E törvény hatálybalépésétől 2009. december 31-ig a jelenlegi földgáztárolók szabad kapacitása határozza meg a földgáz biztonsági készlet mértékét, amely megfelelő mértékű szabad kapacitás rendelkezésre állása esetén nem lehet kevesebb

a) 2006. október 1. és 2007. szeptember 30. között 150 millió m³-nél,

b) 2007. október 1. és 2009. december 31. között 300 millió m³-nél.

A földgáztárolók szabad kapacitásának földgáz biztonsági készletezésre történő felhasználását a Hivatal elnöke saját hatáskörben engedélyezi, illetve elrendeli. A Hivatal elnöke a tárolói szerződések megkötésére az ÜKSZ által megszabott határidő lejáratá után nem tagadhatja meg a hozzáférésre jogosultak által le nem kötött szabad kapacitások biztonsági készletek céljára való feltöltésének engedélyezését.

(2) Ha a földgáz biztonsági készletezési célra rendelkezésre álló szabad kapacitás mértéke a tárgyi évben nem éri el az (1) bekezdésben meghatározott legkisebb mértéket, a földgáz biztonsági készlet kiegészíthető tüzelési célra felhasználható kőolajtermékekkel. A földgáz biztonsági készlethez tartozó kőolajtermékek felhasználása esetén azok árát a miniszter a készlet visszapótlásának várható költségeinél alacsonyabban is meghatározhatja azzal, hogy az ár ebben az esetben sem lehet alacsonyabb, mint a tüzelési célra felhasználható kőolajtermékkel helyettesített földgáz határfokkal korrigált hőmennyiségben kifejezett ára. Az e bekezdés szerinti kőolajtermék rendeletben meghatározott ára és a készlet visszapótlásának költségei közötti különbözetet a Magyar Szénhidrogén Készletező Szövetség költségvetésében a bevételek és a ráfordítások különbözetének számításakor figyelembe kell venni.

(3) A hozzáférésre jogosultak az ÜKSZ által megszabott határidőig az előző évben biztonsági készlet céljára lekötött kapacitáshoz is hozzáférhetnek. A bejelentett kapacitás lekötési igény esetén, annak mértékéig - amennyiben a biztonsági készlet más tárolóba nem helyezhető el - a készlet értékesítésre kerülhet. A biztonsági készlet e részét a Szövetség szabadon értékesítheti.

(4) A földgáz tárolói engedélyes köteles a földgáz biztonsági készletezési célra rendelkezésre álló szabad kapacitásra a Szövetséggel szerződést kötni.

(5) Az 5. §-ban foglalt a készlet felhasználására vonatkozó szabályokat a (2) bekezdés szerinti tüzelési célra felhasználható kőolajtermékek vonatkozásában is alkalmazni kell.

13. § Felhatalmazást kap a miniszter, hogy

a) a földgáz biztonsági készlet felhasználására vonatkozó részletes szabályokat rendeletben állapítsa meg,

b) rendeletben engedélyezze a földgáz biztonsági készlet felhasználását, illetve rendeletben határozza meg a felhasználásra engedélyezett földgáz és tüzelési célra értékesített kőolajtermék árát és az árkalkulációs feltételeit.

14. § Ez a törvény a Tanács 2004/67/EK, a földgázellátás biztonságának megőrzését szolgáló intézkedésekről szóló irányelvének való megfelelést szolgálja.

Módosuló jogszabályok

15-34. §